

Հավելված N 2
ՀՀ կառավարության 2024 թվականի
ապրիլի 23-ի N 482 - Լ որոշման

ԾՐԱԳԻՐ

Հայաստանի Հանրապետությունում գենդերային քաղաքականության իրականացման 2025-2028 թվականների
միջոցառումների ծրագիր

NN ը/կ	Միջոցառումներ	Ակնկալվող արդյունք	Ժամկետ	Արդյունքային ցուցանիշներ	Պատասխա- նատու կատարող	Համակատարող	Ֆինանսա- վորման աղբյուր
1	2	3	4	5	6	7	8
	Գերակայություն 1. Կառավարման բոլոր ոլորտներում եւ որոշումների ընդունման մակարդակում գենդերային խտրականության հաղթահարում. Կանանց առաջխաղացման ազգային մեխանիզմի կատարելագործում, կանանց եւ տղամարդկանց հավասար ու լիարժեք մասնակցության հնարավորությունների ապահովում եւ ընդլայնում						
1)	Կանանց առաջխաղացման ազգային մեխանիզմների վերանայմանն ուղղված հետազոտության իրականացման հիման վրա առաջարկությունների ներկայացում, ոլորտային նորմատիվ իրավական ակտերում փոփոխությունների եւ լրացումների իրականացում (ըստ անհրաժեշտության):	Կանանց առաջխաղացման վերաբերյալ փաստափետույնների առկայություն:	2026-2027 թթ.	Իրականացված հետազոտությունների թիվ: Առաջարկների փաթեթի կազմում ու ներկայացում:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն	ՀՀ պաշտպանության նախարարություն Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում
2)	«Կանանց և տղամարդկանց հավասար իրավունքների և հավասար հնարավորությունների ապահովման մասին» օրենքի վերանայմանն ուղղված մասնագիտական ուսումնասիրության իրականացում և ըստ	Օրենսդրական դաշտի լավարկմանն ուղղված փաստափետույնների առաջարկների փաթեթի առկայություն:	2026 թ.	«Համապատասխան ուսումնասիրության առկայություն և ուսումնասիրության հիմքով առաջարկների փաթեթի ներկայացում ՀՀ	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն	ՀՀ արդարադատության նախարարություն	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում

	անհրաժեշտության օրենսդրության լավարկմանն ուղղված առաջարկների մշակում:			վարչապետի աշխատակազմի քննարկմանը:			
3)	Հիմք ընդունելով մարզային գեներային խնդիրները՝ մարզպետներին և Երևանի քաղաքապետին կից գեներային հարցերով հանձնաժողովների տարեկան պլանների կազմում եւ նիստերի կանոնավոր եւ շարունակական գործունեության անցկացում:	Մարզպետներին եւ Երեւանի քաղաքապետին կից գեներային հարցերով հանձնաժողովների արդյունավետ գործունեության ապահովում:	2025-2028թթ. պարբերաբար	Տարեկան գեներազգայուն պլանների առկայություն, հաշվետվությունների ամփոփում և ներկայացում Կանանց հարցերով Խորհրդին (Խորհրդի քարտուղար՝ ՀՀ ԱՍՀՆ)	ՀՀ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցվածքների նախարարություն Մարզպետի աշխատակազմ Երեւանի քաղաքապետարան (համաձայնությամբ)	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ փոխվարչապետի գրասենյակ	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում
4)	Գործադիր մարմնում որոշումների	Համապատասխան	2026-2027թթ.	Գործադիր մարմնում			Օրենքով

	կայացման մակարդակում կանանց ներգրավվածության ավելացմանն ուղղված ուսումնասիրության անցկացում և համապատասխան օրենքներում և ենթաօրենսդրական ակտերում փոփոխությունների (ըստ անհրաժեշտության) կատարման առաջարկների մշակում: ¹	իրավական ակտերում արժանիքահեռության սկզբունքի կիրառման համատեքստում քվոտավորման սահմանման, քվոտավորման արդյունքում գործադիր մարմնում որոշումների կայացման մակարդակում կանանց ներգրավվածության ավելացման, տոկոսային հարաբերակցության փոփոխության առնչությամբ փաստարկված և տվյալահեն ուսումնասիրության և առաջարկների առկայություն:		որոշումների կայացման մակարդակում կանանց ներգրավվածության ավելացմանն ուղղված ուսումնասիրության առկայություն: Համապատասխան օրենքներում և ենթաօրենսդրական ակտերում անհրաժեշտ փոփոխությունների կատարման առաջարկների ներկայացում (ըստ անհրաժեշտության):	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	ՀՀ վարչապետի աշխատակազմի քաղաքացիական ծառայության գրասենյակ Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	չարգելված այլ աղբյուրներ
5)	Ռազմավարական փաստաթղթերում գենդերային ազդեցության գնահատման (մեյնսթրմինգի) մեթոդաբանության մշակում եւ ներդրում:	Ռազմավարական փաստաթղթերի գենդերային ազդեցության գնահատում:	2025-2027 թթ.	Ռազմավարական փաստաթղթերում գենդերային ազդեցության գնահատման համակարգի առկայություն:	ՀՀ փոխվարչապետի գրասենյակ	Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
6)	Հանրային ծառայողների համար	Վերապատրաստումներ	2025-2026թթ.	Հանրային ծառայողների		ՀՀ վարչապետի	Օրենքով

¹ Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կէտ 13.

	գենդերային հավասարության և գենդերազգայնության վերաբերյալ վերապատրաստումների մոդուլի մշակում եւ ներդրում: ²	րի մոդուլի e-learning ձևաչափի ներդրում:		համար գենդերային հավասարության և գենդերազգայնության վերաբերյալ վերապատրաստումների մոդուլի առկայություն:	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցվածքների նախարարություն Պատասխանատու բոլոր գերատեսչություններ	աշխատակազմի քաղաքացիական ծառայության գրասենյակ Մարզպետի աշխատակազմ Երևանի քաղաքապետարան (Համաձայնությամբ) Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	չարգելված այլ աղբյուրներ
7)	Հանրային ծառայողների համար գենդերային հավասարության, գենդերազգայնության և կանանց իրավունքների վերաբերյալ համակարգված ուսուցման կազմակերպում՝ կանոնավորված, պարտադիր և շարունակական վերապատրաստման դասընթացների միջոցով: ³	Հանրային ծառայողների շրջանում գենդերային հավասարության, գենդերազգայնության և կանանց իրավունքների վերաբերյալ գիտելիքի բարձրացում:	2025-2028թթ. պարբերաբար	Վերապատրաստումն անցած մասնակիցների թիվ՝ տարեկան 125 մասնակից: Այդ թվում՝ Պետական ծառայություն զբաղեցնողները առնվազն 40%, Համայնքային ծառայություն	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցվածքների նախարարություն Պատասխանատու բոլոր	ՀՀ վարչապետի աշխատակազմի քաղաքացիական ծառայության գրասենյակ Մարզպետի աշխատակազմ Երևանի քաղաքապետարան	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

² Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կետ 18 բ:

³ Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կետ 18 բ:

				զբաղեցնողներ՝ առնվազն 40%, Հանրային պաշտոն զբաղեցնողներ՝ առնվազն 10%:	գերատեսչություններ	(Համաձայնությամբ) Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	
8)	Կին քաղաքական գործիչների, ինչպես նաև օրենսդիր, գործադիր և դատական իշխանության մարմիններում, ՏԻՄ-ում որոշումների ընդունման մակարդակում գործող կանանց համար ներառական առաջնորդության, տրանսֆորմատիվ առաջնորդության, հանրային խոսքի զարգացման, քաղաքականությունների մշակման, բանակցային հմտությունների զարգացման, տեղական եւ միջազգային համագործակցային կապերի ստեղծման եւ քաղաքական (քարոզ)արշավների իրականացման վերաբերյալ կարողությունների զարգացում՝ վերապատրաստումների եւ մենթորության միջոցով: ⁴	Որոշումների կայացման մակարդակում ընդգրկված կանանց կարողությունների եւ հմտությունների զարգացում:	2026-2028թթ. պարբերաբար	Վերապատրաստումների թիվ՝ տարեկան առնվազն 2 վերապատրաստում Վերապատրաստումներ անցած մասնակիցների թիվ՝ տարեկան առնվազն 20 մասնակից	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցվածքների նախարարություն ՀՀ շրջական միջավայրի նախարարություն ՀՀ ֆինանսների նախարարություն ՀՀ պաշտպանության նախարարություն ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն ՀՀ արտաքին գործերի նախարարություն ՀՀ առողջապահության	ՀՀ դատախազություն (համաձայնությամբ) ՀՀ բարձրագույն դատական խորհուրդ (համաձայնությամբ) Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

⁴ Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կէտ 16 ա, 18 բ, 29, 30 ա, բ, գ:

					Նախարարություն ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարություն		
9)	Լրատվամիջոցների հետ համագործակցությամբ հանրային իրազեկվածության բարձրացում՝ քաղաքական և հասարակական կյանքում տղամարդկանց և կանանց (այդ թվում՝ խոցելի խմբերի) լիարժեք և ներառական մասնակցության կարևորության վերաբերյալ: ⁵	Գենդերազգային խնդիրների հանրայնացում:	2025-2028թթ. պարբերաբար	Յուրաքանչյուր տարի գենդերազգային թեմատիկ խնդիրների վերաբերյալ տեղեկատվական նյութերի թիվ, առնվազն՝ տարեկան 4 հաղորդման պատրաստում:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն	Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
10)	Քաղաքականության մեջ սեռով պայմանավորված խտրականության եւ ատելության խոսքի դեմ պայքարելու իրազեկման արշավների իրականացում: ⁶	Խնդրո առարկայի վերաբերյալ իրազեկման ապահովում:	2026-2028թթ. պարբերաբար	Իրազեկման արշավների թիվ, առնվազն՝ տարեկան մեկ արշավ:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմ (համաձայնությամբ) ՀՀ վարչապետի աշխատակազմին կից հանրային կապերի եւ տեղեկատվության կենտրոն ՊՈԱԿ	Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

⁵ Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կետ 23, 24 ք, 28 ա:

⁶ Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կետ 28 ա, 30 ք:

11)	«Կնոջ դերն ու նշանակությունը բարձրացնելու նպատակով մեղիա հարթակներում լուսաբանել և ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության կայացման գործում մասնագիտական զգալի ներդրում ունեցած կանանց»:	Կնոջ դրական կերպարի ներկայացում, պայքար կարծրատիպերի դեմ	2025-2028թթ. պարբերաբար	Հաղորդումների պատրաստում՝ տարեկան առնվազն 1 անգամ:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն Կանանց հարցերով խորհուրդ Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողով (համաձայնությամբ)	Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
12)	Քաղաքացիական ծառայողների համար ընդհանրական կոմպետենցիաների մշակում և ներդնում, մասնավորապես ընդգծելով և ներառելով գենդերազգայուն և ներառական բաղադրիչը:	Քաղաքացիական ծառայողների գենդերազգայունության և ներառական մոտեցման զարգացում	2025-2028թթ.	Քաղաքացիական ընդհանրական կոմպետենցիաների շրջանակում գենդերազգայուն և ներառական բաղադրիչների առկայություն:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ Քաղաքացիական ծառայության գրասենյակ ՀՀ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցվածքների նախարարություն	Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

NN ը/կ	Միջոցառումներ	Ակնկալվող արդյունք	Ժամկետ	Արդյունքային ցուցանիշներ	Պատասխանատու կատարող	Համակատարող	Ֆինանսավորման աղբյուր
1	2	3	4	5	6	7	8
	Գերակայություն 2. Սոցիալ-տնտեսական բնագավառում՝ աշխատաշուկայում, տնտեսության տարբեր ճյուղերում, աշխատանքային գործունեության մեջ գենդերազգայուն մոտեցումների խրախուսում, աշխատուժի գենդերային խզվածքի նվազում և աշխատանքային իրավունքների պաշտպանության մեխանիզմների բարելավում:						
1)	«Աշխատանքային օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի մշակում:	Աշխատավայրում ունեցվող և բռնության կանխարգելման, ինչպես նաև աշխատավայրում բռնության ենթարկված անձանց իրավական պաշտպանությունն ապահովող ընթացակարգերի սահմանում և ամրապնդում:	2026-2027թթ.	Աշխատանքային օրենսգրքում կատարված են համապատասխան փոփոխությունները:	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում
2)	Խնամառության բարձր ինդեքս ունեցող ընտանիքներում չվճարվող աշխատանքի փոխհատուցման վերաբերյալ հետազոտության իրականացում:	Խնամառության բարձր ինդեքս ունեցող ընտանիքներում չվճարվող աշխատանքի փոխհատուցման վերաբերյալ կատարված հետազոտության առկայություն:	2026 թ.	Խնամառության բարձր ինդեքս ունեցող ընտանիքներում չվճարվող աշխատանքի փոխհատուցման վերաբերյալ կատարված հետազոտության հիման վրա՝ առաջարկների մշակում և ներկայացում:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն	ՀՀ վիճակագրական կոմիտե (համաձայնությամբ) Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

3)	Նախադպրոցական հաստատությունների շենքային պայմանների շարունակական բարելավում (կառուցում, հիմնում, վերանորոգում):	Ընդլայնված նախադպրոցական ծառայությունների ցանց՝ ներառյալ երկարօրյա աշխատող և մսուր-մանկապարտեզներ:	2025-2028 թթ.	Նախադպրոցական ծառայություններ չունեցող բնակավայրերի թիվ: Բարելավված նախադպրոցական հաստատությունների թիվ: Նոր ներդրված նախադպրոցական հաստատությունների թիվ (եթե առկա են):	ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցվածքների նախարարություն Երևանի քաղաքապետարան (համաձայնությամբ)	Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ (համաձայնությամբ)	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում
4)	Հայրության արձակուրդի մասին իրազեկման միջոցառումների, հանրային արշավների իրականացում: ⁷	Հայրերի իրազեկվածության բարձրացում եւ հայրության արձակուրդի արդյունավետ կիրառում:	2025-2028թթ.	Իրազեկման միջոցառումների, հանրային արշավների թիվ՝ տարեկան առնվազն 1 միջոցառում	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ առողջապահության և աշխատանքի տեսչական մարմին		Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
5)	Աշխատաշուկայում անմրցունակ 30-ից 40 տարեկան տարիքային խմբի կանանց՝ սոցիալապես անապահով, գյուղաբնակ, հաշմանդամություն ունեցող, ազգային փոքրամասնություններին պատկանող, բռնի տեղահանված, փախստական և այլ խոցելի խմբերի ներկայացուցիչներին ոչ ֆորմալ,	Աշխատաշուկայում անմրցունակ 30-ից 40 տարեկան տարիքային խմբի և խոցելի կանանց շարունակական կրթության ծրագրերի	2026-2028թթ.	Աշխատաշուկայում անմրցունակ 30-ից 40 տարեկան տարիքային խմբի և խոցելի կանանց՝ սոցիալապես անապահով, հաշմանդամություն ունեցող, ազգային փոքրամասնություններին	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն		Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

⁷ Տե՛ս նաեւ՝ Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կետ 24 գ, 36 դ, ե:

	շարունակական, այդ թվում՝ մեծահասակների կրթության համապետական ծրագրերի մշակում, (ներառյալ՝ նորարական ձևաչափերի ներդրում)՝ նշված խմբերից հաջողության պատմությունների հիման վրա, ըստ յուրաքանչյուր թիրախ խմբի կարիքների՝ մասնագիտական վերապատրաստման, մենթորության ծրագրերի գործարկում, զբաղվածության ռազմավարական ծրագրին համահունչ:⁸	իրազեկվածության բարձրացում:	պատկանող անձանց և խոցելի խմբերի ներկայացուցիչներին համար մեծահասակների կրթության վերաբերյալ իրազեկման միջոցառումների թիվ՝ ըստ բնակության վայրի և անմրցունակ խմբի տեսակի և տարիքային խմբերի, առնվազն՝ տարեկան երկու միջոցառում: Ոչ ֆորմալ, շարունակական կրթության ծրագրերի թիվ: Միջոցառումներից փաստացի օգտված (ոչ ֆորմալ կրթություն ստացած կամ վերապատրաստված) կանանց թիվը՝ 400 անձ յուրաքանչյուր տարի, յուրաքանչյուր թիրախի խմբից՝ առնվազն 30 անձ :		Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	
--	---	------------------------------------	---	--	--	--

⁸ Տե՛ս նաև CEDAW/C/SR.1913 և CEDAW/C/SR.1915, կետ 36 գ, 42, 43, 44:

6)	Առաջին անգամ աշխատաշուկա մտնող կանանց խրախուսման և աջակցության միջազգային փորձի ուսումնասիրության իրականացում:	Առաջին անգամ աշխատաշուկա մտնող կանանց խրախուսման և աջակցության միջազգային փորձի ուսումնասիրության առկայություն:	2026 թ.	Առաջին անգամ աշխատաշուկա մտնող կանանց աջակցության և խրախուսման միջազգային փորձի ուսումնասիրության հիման վրա առաջարկների մշակում և ներկայացում:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
7)	ՓՄՁ սուբյեկտներին աջակցության տարեկան ծրագրերի շրջանակում կանանց ձեռնարկատիրական հնարավորությունների ընդլայնում՝ կենտրոնանալով թվային և ֆինանսական գրագիտության զարգացման և համապատասխան աջակցության տրամադրման վրա:	Ձեռնարկատիրական գործունեության ֆինանսական և թվային կարողությունների աճ կանանց շրջանում թվային ռեսուրսներին, այդ թվում՝ հանրային և մասնավոր թվային ծառայություններին հասանելիության աճ:	2026 թ.	Ձեռնարկատիրական գործունեությամբ զբաղվող կանանց թիվ: Գործատու և ինքնազբաղ կանանց շրջանում թվային և ֆինանսական ռեսուրսներից օգտվող կանանց թիվ: Կանանց մասնաբաժինը, որոնք ունեն սեփականության իրավունքը հաստատող փաստաթուղթ:	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցվածքների նախարարություն	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում
8)	ՓՄՁ-ների համար տեղեկատվական և առցանց ուսուցման միասնական հարթակի ստեղծում՝ հատուկ ուշադրությամբ կանանց ձեռնարկատիրական գործունեության տեղեկատվական աջակցության	Ձեռնարկատիրական գործունեությանն անհրաժեշտ խորհրդատվական ծառայությունների հասանելիության բարձրացում, թվային	2025-2026թթ.	Առցանց խորհրդատվական ռեսուրս հարթակի առկայություն:	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն	ՀՀ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցվածքների նախարարություն ՀՀ բարձր տեխնոլոգիական	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

	հասանելիության և արդյունավետության բարձրացմանը:	միջավայրում շուկաների ձեռք բերման, ապրանքների արտահանման միջոցների եւ ծառայությունների հասանելիության բարձրացում:				արդյունաբերության նախարարություն	
9)	Հանրակրթական բոլոր դպրոցներում 8-11-րդ դասարանների աշակերտների շրջանում «Մասնագիտական կողմնորոշում» դասընթացի իրականացում, ինչպես նաև կարիերայի պլանավորման հանրային միջոցառումների կազմակերպում՝ տնտեսության բոլոր ճյուղերում կանանց և տղամարդկանց համաչափ ներառման շեշտադրմամբ:	Տնտեսության տարբեր ճյուղերում եւ զբաղմունքի տեսակներում առկա գենդերային խզվածքի մեղմում:	2026-2028թթ.	Մասնագիտական կողմնորոշման խմբակների գործունեության ուղեցույցի առկայություն: Մասնագիտական կողմնորոշման խմբակների գործունեության ուղեցույցի հիման վրա ուսուցիչների վերապատրաստումների իրականացում: ««Մասնագիտական կողմնորոշում» դասընթացի ուղեցույցի առկայություն» ««Մասնագիտական կողմնորոշում» դասընթացի մասնակիցների քանակ»:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն	ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցվածքների նախարարություն	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

10)	Հանրային եւ ոչ պետական հատվածներում արժանապատիվ աշխատանքի վերաբերյալ իրազեկման արշավների կազմակերպում:	Հանրային եւ ոչ պետական հատվածներում արժանապատիվ աշխատանքի վերաբերյալ իրազեկվածության մակարդակի բարձրացում:	2026 թ.	Իրազեկման միջոցառումների թիվ՝ 1:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն	ՀՀ առողջապահության եւ աշխատանքի տեսչական մարմին	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
11)	Ըստ անհրաժեշտության ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի փոփոխությունների և լրացումների կիրարկումն ապահովող ենթաօրենսդրական ակտի կամ ակտերի մշակում՝ միջազգային չափորոշիչների հիման վրա՝ ուղղված աշխատավայրում ուսնձգությունների և բռնության դեմ պայքարի կանխարգելմանը, բռնության ենթարկված անձանց իրավական պաշտպանության կառուցակարգի գործարկմանը: ⁹	Աշխատավայրում ուսնձգությունների և բռնության դեմ պայքարի կանխարգելման, բռնության ենթարկված անձանց իրավական պաշտպանության կառուցակարգի գործարկում:	2027-2028 թթ.	Անհրաժեշտ կառուցակարգերի առկայություն: Ենթաօրենսդրական ակտի կամ ակտերի առկայություն:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն	ՀՀ առողջապահության եւ աշխատանքի տեսչական մարմին Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում
12)	Պետական և/կամ տեղական, ինչպես նաև մասնավոր հաստատություններում ընտանիքահեն միջավայրերի ներդրմանն ուղղված աշխատանքների իրականացում:	Պետական և/կամ տեղական, ինչպես նաև մասնավոր հաստատություններում	2026-2027թթ.	Ընտանիքահեն միջավայրեր ներդրած հաստատությունների թիվ, մշակված և	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն	Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

⁹ Տե՛ս նաև CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կէտ 36 ա:

		նորարական մոդելների փորձարկում և կիրառում, արդյունքում ընտանիքահեն միջավայրի ստեղծում:		իրականացված քաղաքականությունների կամ ծրագրերի թիվ, հանրային իրազեկվածության մակարդակի բարձրացման համատեքստում իրականացված տեղեկատվական կամ ուսուցողական միջոցառումների թիվ			
13)	Ոչ ավանդական, բարձ վարձատրվող աշխատանքների մասին իրազեկման բարձրացում:	Աշխատաշուկայում անմրցունակ, խոցելի կանանց խմբերի և երիտասարդ աղջիկների շրջանում ոչ ավանդական, բայց բարձ վարձատրվող աշխատանքների վերաբերյալ իրազեկման բարձրացում:	2026-2027թթ.	Իրազեկման միջոցառումների թիվ՝ տարեկան 1 միջոցառում:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ կրթության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարություն	Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

NN ը/կ	Միջոցառումներ	Ակնկալվող արդյունք	Ժամկետ	Արդյունքային ցուցանիշներ	Պատասխա- նատու կատարող	Համակատարող	Ֆինանսա- վորման աղբյուր
1	2	3	4	5	6	7	8
Գերակայություն 3. Կրթության և գիտության ոլորտում գենդերային խտրականության հաղթահարում, կանանց և տղամարդկանց լիարժեք մասնակցության խթանում ու հավասար հնարավորությունների ընդլայնում							
1)	Հանրակրթական ուսումնամեթոդական նյութերի եւ ծրագրերի, այդ թվում՝ դասագրքերի եւ ուսումնական ձեռնարկների մշակման, գնահատման և երաշխավորման գործընթացներում գենդերային կարծրատիպերի ու խտրականության՝ ներառյալ թվային, պատկերային, տեքստային մակարդակներում, բացառում:	Դասագրքերի եւ ուսումնական ձեռնարկների մշակման, գնահատման եւ երաշխավորման գործընթացներում գենդերային կարծրատիպերի ու խտրականության՝ ներառյալ թվային, պատկերային, տեքստային մակարդակներում, բացառում:	2025-2026 թթ.	Մշակման, գնահատման և երաշխավորման գործընթացներում գենդերազգայուն չափանիշների առկայություն:	ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարություն	Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում
2)	Հանրակրթության պետական չափորոշիչի եւ առարկայական ծրագրերի վերանայման արդյունքում՝ գենդերային հավասարության վերաբերյալ նյութերի շարունակական վերանայում (ըստ անհրաժեշտության): ¹¹	Սովորողների գենդերային հավասարության վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերում եւ	2025-2028թթ.	Գենդերային հավասարության վերաբերյալ նյութերի առկայություն:	ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարություն		Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում

¹⁰ Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կետ 33 դ, 34 դ:

¹¹ Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կետ 33 դ, 34դ:

		կարծրատիպերի հաղթահարում:					
3)	Հանրակրթության պետական չափորոշիչի և առարկայական ծրագրերի վերանայման արդյունքում՝ «Առողջ ապրելակերպ» դասընթացի շրջանակում առողջ ապրելակերպի (մարդու և կանանց իրավունքների, գենդերային հավասարության, գենդերային բռնության, վերարտադրողական առողջության և սեռով պայմանավորված հղիության արհեստական ընդհատումների ռիսկերի և բացասական հետևանքների) թեմաների ուսուցում:	Տարիքին համապատասխան առողջ ապրելակերպի վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերում, այդ թվում՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով սեռական կրթությանը, սեռական պատասխանատու վարքագծին՝ վաղ հղիությունները եւ սեռական ճանապարհով փոխանցվող վարակներ կանխելուն, մարդու եւ կանանց իրավունքներին, գենդերային բռնության բացասական հետևանքներին:	2025-2028թթ. պարբերական	Նշված թեմաների վերաբերյալ ուսուցանվողների թիվ: Աշակերտների մասնաբաժինը, ովքեր տիրապետում են դասավանդվող թեմաներին:	ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարություն	Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում
4)	Նախադպրոցական, հանրակրթական, նախնական, միջին մասնագիտական եւ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների (համաձայնությամբ) վարչական և մանկավարժական աշխատակազմի/ դասավանդողների	Կազմակերպված դասընթացների եւ քննարկումների արդյունքում՝ նախադպրոցական, հանրակրթական,	2025-2028 թթ. պարբերաբար	Գենդերային հավասարության թեմաների վերապատրաստումների եւ քննարկումների	ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարություն	Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

	շրջանում գենդերային հավասարության թեմաների վերաբերյալ համապարփակ վերապատրաստումների շարունակական կազմակերպում:¹²	Նախնական, միջին մասնագիտական եւ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների վարչական եւ մանկավարժական աշխատակազմի/ դասավանդողների շրջանում գենդերազգայուն եւ գենդեր-արձագանքող մոտեցման ամրապնդում:		Թիվ՝ առնվազն 40 հաստատությունում: Գենդերային հավասարության թեմաների վերապատրաստումների եւ քննարկումներին մասնակցած նախադպրոցական, հանրակրթական, նախնական, միջին մասնագիտական եւ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների վարչական եւ մանկավարժական աշխատակազմի/ դասավանդողների թիվ՝ առնվազն 600:	Բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ (համաձայնությամբ)	Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	
5)	Բուհերում գործող ընթացակարգերի բարելավում՝ սովորողների շրջանում գենդերային բռնության, ներառյալ՝ սեռական ոտնձգության դեպքերի կանխարգելման և դրանց վերաբերյալ իրազեկման նպատակով:	Բուհական միջավայրի զգայունացում՝ գենդերային բռնության, ներառյալ՝ սեռական ոտնձգության վերաբերյալ:	2025-2028 թթ.	Բուհերում բարելավված ընթացակարգերի առկայություն:	Բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ (համաձայնությամբ)	ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն Բարձրագույն կրթության և գիտության կոմիտե	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում

¹² Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կետ 34 դ:

6)	Կանանց և տղամարդկանց համար սեռով /ոչ ավանդական/ մասնագիտություններ զբաղմունքներում հավասար ներգրավվածություն ապահովելու նպատակով հատուկ թիրախային միջոցառումների իրականացում: ¹³	Կանանց և տղամարդկանց կողմից հավասար հնավարությունների ապահովում ոչ ավանդական մասնագիտություններում (օրինակ՝ տղամարդկանց համար՝ մանկավարժության, կանանց համար՝ ԲՏՃՄ ոլորտներում):	2025-2028 թթ.	ԲՏՃՄ առարկաների դասավանդում մասնագիտություններում սովորող կանանց մասնաբաժին: ԲՏՃՄ առարկաների դասավանդում մասնագիտություններում սովորող և հատուկ կրթաթոշակ ստացողների թիվը: Մանկավարժի մասնագիտությամբ սովորող տղամարդկանց մասնաբաժին: ԲՏՃՄ ոլորտի դասավանդող ուսուցիչների թիվ (այդ թվում հավելավճար ստացողների թիվ):	ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն	ՀՀ բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում
7)	Կրթության եւ գիտության ոլորտում գենդերային հավասարության խնդիրների վերաբերյալ ուսումնասիրությունների / հետազոտությունների իրականացում եւ	Կրթության եւ գիտության ոլորտում գենդերային հավասարության	2026-2028թթ. .	Կրթության եւ գիտության ոլորտում գենդերային հավասարության խնդիրների վերաբերյալ	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	ՀՀ կրթության, գիտություն, մշակույթի	

¹³ Տե՛ս նաև CEDAW/C/SR.1913 և CEDAW/C/SR.1915, կետ 33 գ, 34 ե:

	դրանց հրապարակում:	խնդիրների վերաբերյալ պարբերաբար իրականացվող եւ համապարփակ տվյալների ապահովում եւ հասանելիության բարելավում:		հրապարակված ուսումնասիրությունների / հետազոտությունների թիվ:		և սպորտի նախարարություն Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	
8)	Պարտադիր կրթությունից դուրս մնացած երեխաների բացահայտման և հաշվառման համակարգի գործարկում: ¹⁴	Պարտադիր կրթությունից դուրս մնացած երեխաների բացահայտում և հաշվառում՝ ըստ սեռի և դպրոցից դուրս մնալու պատճառների: ¹⁵	2025-2028թթ.	Պարտադիր ուսուցումից դուրս մնացած, հայտնաբերված և ուսուցման համակարգ վերադարձված երեխաների թիվ:	ՀՀ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցվածքների նախարարություն Մարզպետի աշխատակազմ	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարություն	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում
9)	Գիտական հետազոտություններում կանանց մասնակցությունն ընդլայնող միջոցառումների իրականացում:	Գիտական հետազոտություններում ներգրավված կանանց աճ:	2025-2028 թթ. պարբերական	Գիտական հետազոտություններում մասնակցող կանանց թիվ:	ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարություն	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում

¹⁴ Տե՛ս նաև CEDAW/C/SR.1913 և CEDAW/C/SR.1915, կետ 33 ա, 34 բ, 36 բ:

¹⁵ Օրինակ՝ հաշվի առնելով եւ ուսումնասիրելով երեխաների ամուսնությունների դեպքերը, վաղ հղիությունների դեպքերը, ինչպես նաեւ գենդերային կարծրատիպերի առկայությունը եւ խտրականության կիրառումը՝ ներառելով տարբեր խոցելի եւ զգայուն խմբերի ներկացուցիչներին, այդ թվում՝ հաշմանդամություն ունեցող աղջիկներին եւ տղաներին, ազգային փոքրամասնության ներկայացուցիչներին եւ այլն:

						ՀՀ բարձրագույն կրթության և գիտության կոմիտե	
10)	Հանրային իրազեկման ծրագրերի իրականացում (ինչպես գենդերային խնդիրների վերաբերյալ, այնպես էլ կրթության եւ գիտության մեջ հայտնի կին գործիչների, ուսուցիչների, մասնագետների եւ հետազոտողների մասին), այդ թվում՝ մեդիայի միջոցով՝ կրթության եւ գիտության ոլորտներում գենդերային հավասարության խթանման նպատակով:	Գենդերային հարցերի վերաբերյալ հանրային իրազեկման բարձրացում:	2026-2028 թթ.	Հանրային իրազեկման ծրագրերի թիվ՝ տարեկան առնվազն 2 մեդիա ծրագրի իրականացում: Գենդերային հարցերի վերաբերյալ պատկերացում ունեցող բնակչության մասնաբաժին:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն Մարզպետի աշխատակազմ Երեւանի քաղաքապետարան (համաձայնությամբ)	ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարություն Հանրային հեռուստատեսություն ՀՀ բարձր տեխնոլոգիաների նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
11)	Նախնական, միջին մասնագիտական, բարձրագույն կրթության ուսումնական հաստատություններում գենդերային գիտելիքների ուսուցանում:	Նախնական, միջին մասնագիտական, բարձրագույն կրթության ուսումնական հաստատություններում գենդերային գիտելիքների ապահովում:	2025-2028 թթ.	Նախնական, միջին մասնագիտական, բարձրագույն կրթության ուսումնական հաստատություններում գենդերային բաղադրիչ պարունակող կրթական միջոցառումների թիվ:	ՀՀ ԿԳՄՍՆ Նախնական, միջին մասնագիտական, բարձրագույն կրթության ուսումնական հաստատություններ (Համաձայնությամբ)	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

				Նախնական (արհեստագործական), միջին մասնագիտական և բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում գենդերային թեմաներով ուսուցանվողների թիվ:			
12)	Հանրակրթական, միջին մասնագիտական, բարձրագույն կրթության ուսումնական հաստատություններում գենդերային կարծրատիպերով պայմանավորված մասնագիտություններում խտրականության հաղթահարմանն ուղղված իրազեկման արշավների կազմակերպում:	Աղջիկ և տղա սովորողների իրազեկվածության բարձրացում:	2026-2028 թթ.	Հանրակրթական, միջին մասնագիտական, բարձրագույն կրթության ուսումնական հաստատություններում գենդերային կարծրատիպերով պայմանավորված մասնագիտություններում խտրականության հաղթահարմանն ուղղված իրազեկման արշավների իրազեկման արշավների թիվ:	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն Մարզպետի (համաձայնությամբ) Երևանի քաղաքապետարան (համաձայնությամբ)	ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն ՀՀ բարձր տեխնոլոգիաների նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն Հանրային հեռուստատեսություն	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում

NN ը/կ	Միջոցառումներ	Ակնկալվող արդյունք	Ժամկետ	Արդյունքային ցուցանիշներ	Պատասխանատու կատարող	Համակատարող	Ֆինանսավորման աղբյուր
1	2	3	4	5	6	7	8

	Գերակայություն 4. Առողջապահության ոլորտում կանանց և տղամարդկանց հավասար հնարավորությունների ապահովում						
1)	Հայաստանի Հանրապետության ողջ տարածքում ներդրվող առողջության համապարփակ ապահովագրական համակարգում գենդերազգային չափանիշների կիրառում	Կանանց և տղամարդկանց համար, այդ թվում՝ խոցելի խմբերին պատկանող կանանց առանձնահատկություններից բխող առողջության համապարփակ ծառայությունների ուսումնասիրություն:	2025-2026թթ.	Գենդերազգային տեսանկյունից միասնական պահանջներին համապատասխանող չափանիշների առկայություն:	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

2)	Հղիության արհեստական ընդհատման դեղորայքային եղանակի հասանելիության ապահովում՝ առողջապահական ոչ ստացիոնար հաստատություններում՝ օրենսդրական փոփոխությունների եւ գործառնական ընթացակարգերի ներդրման, իրազեկման միջոցով:	ա. օրենսդրական ակտերում համապատասխան փոփոխությունների եւ լրացումների կատարում: բ. առողջապահական հիմնարկները իրազեկվել են իրավական կարգավորումների, առկա գործիքակազմի մասին:	2025-2028 թթ. (պարբերաբար)	Ամբուլատոր-պոլիկլինիկական հաստատություններում հղիության արհեստական ընդհատման դեղորայքային եղանակի ծառայության առկայություն:	ՀՀ առողջապահության նախարարություն		Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում
3)	Սեռական բռնության ենթարկված կանանց վարման՝ ներառյալ զոհակենտրոն մոտեցման վերաբերյալ, կլինիկական ուղեցույցի մշակում:	Արձագանքի բարելավում, զգայունության բարձրացում:	20252026 թթ.	Ուղեցույցի առկայություն	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

4)	Հետծննդյան շրջանում կանանց հետծննդաբերական դեպրեսիաների բացահայտման մեխանիզմների ներդրում:	Հետծննդյան շրջանում կանանց առողջապահական կարիքների բացահայտում:	2025-2028 թթ. պարբերական	Հետծննդաբերական դեպրեսիաների վաղ հայտնաբերման գործիքակազմի մշակում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
5)	Առողջապահական հաստատությունների աշխատակիցների համար գենդերազգայունության բարձրացմանն ուղղված շարունակական վերապատրաստումների իրականացում՝ աշխատակիցների մոտ գենդերազգայուն եւ իրավունքահեն մոտեցումների զարգացման նպատակով:	Առողջապահական համակարգի զգայունության բարձրացում:	2025- 2028 թթ. պարբերական	Յուրաքանչյուր տարի իրականացված վերապատրաստումների թիվ՝ 2, վերապատրաստում անցած աշխատակիցների թիվ՝ 50:	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
6)	Վերարտադրողական առողջության ծառայությունների հասանելիության ապահովում բոլոր խոցելի եւ զգայուն խմբերի, ներառյալ՝ սոցիալապես	ա. պետական բյուջեում համապատասխան	2027-2028 թթ.	Անվճար տրամադրվող հակաբեղմնավորիչների թիվ:	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Պետական բյուջե

	անապահով խմբերին պատկանող եւ գյուղաքնակ կանանց, բռնի տեղահանված կանանց եւ փախստականների նման կարգավիճակում գտնվող կանանց համար, հաշմանդամություն ունեցող կանանց, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ով ապրող կանանց եւ թմրադեղեր օգտագործող կանանց, ազգային փոքրամասնության ներկայացուցիչ, ազատությունից զրկված կանանց, խմբեր՝ հակաբեղմնավորիչ միջոցների (պահպանակներ եւ ներարգանդային պարույրներ) անվճար տրամադրման միջոցով ¹⁶ :	միջոցների նախատեսում		Ծառայությունից օգտվող կանանց թիվ:		Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	
7)	Հաշմանդամություն ունեցող կանանց սեռական և վերարտադրողական առողջապահական ծառայությունների և համապատասխան տեղեկատվության հասանելիության գնահատում, առաջարկների ներկայացում:	Համապատասխան ուսումնասիրությունների առկայություն	2026 թ.	Ուսումնասիրություններ ի հիման վրա առաջարկների մշակում և ներկայացում ոլորտային գերատեսչությանը:	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	ՀՀ առողջապահության նախարարություն Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
8)	Վերարտադրողական առողջության ոլորտում գենդերային հավասարությունը խթանելու նպատակով միջոցառումների իրականացում՝ ներառելով տղամարդկանց՝ ճանաչելով	Ծննդաբերության եւ երեխայի խնամքի համատեքստում տղամարդկանց պատասխանատվու-	2025-2028 թթ. պարբերական		ՀՀ առողջապահության նախարարություն	Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

¹⁶ Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կէտ 38 ա:

	վերջիններիս դերը, պատասխանատվությունը ծննդաբերության եւ երեխայի խնամքին աջակից և մասնակից դառնալու համատեքստում:	թյունը միջազգային փորձի տեղայնացում բ. տղամարդկանց իրազեկում		Իրազեկված տղամարդկանց թիվ՝ առնվազն 150 տղամարդ:		Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	
9)	«Ընտանիքի անկյունների» գործունեության ընդլայնում և ամրապնդում գործարկում:	ՀՀ մարզերում գործող «Ընտանիքի անկյուններ»-ի պատշաճ գործունեության ապահովում:	2026-2028թթ. պարբերական	Գործող կենտրոնների թիվ: Կենտրոններում կազմակերպվող միջոցառումների թիվ՝ տարեկան առնվազն 20 միջոցառում:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն Մարզպետի աշխատակազմ	ՀՀ առողջապահության նախարարություն Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
10)	Առողջապահական կանխարգելիչ միջոցառումների՝ սքրինինգային ծառայությունների իրականացում հավասար հիմունքներով ազատությունից զրկված կանանց շրջանում:	Փակ հաստատություններում առողջապահական ծառայությունների հասանելիություն:	2025-2028թթ. պարբերական	Բժշկական հետազոտություններում մասնակցող, ծառայություններից օգտվող կանանց թիվ:	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ արդարադատության նախարարություն	Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	Պետական բյուջե

11)	Հաշմանդամություն ունեցող կանանց և աղքիկների սեռական և վերարտադրողական առողջության ծառայությունների վերաբերյալ ոլորտային մասնագետների (բուժաշխատողների) մասնագիտական վերապատրաստումների իրականացում¹⁷:	Խտրական վերաբերմունքի բացառում: Հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար առողջապահական ծառայությունների հասանելի ձևաչափերի սահմանում և գործարկում՝ հաշվի առնելով սեռային առանձնահատկությունները: Հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար առողջապահական ծառայություններից, տեղեկատվությունից և հաղորդակցության միջոցներից օգտվելու խոչընդոտների վերացում:	2026-2028 թթ. պարբերական	Վերապատրաստումներ ի թիվ՝ տարեկան առնվազն 2: Վերապատրաստման դասընթացների մասնակիցների թիվ՝ տարեկան առնվազն 50 բուժաշխատող:	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
12)	Բուժաշխատողների համար ՄԻԱՎ-ի թեմայով դասընթացների շարունակականության իրականացում	Խնդրո առարկայի վերաբերյալ իրազեկման	2025-2028 թթ. պարբերական	Նշված թեմայով վերապատրաստումների թիվ:	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում

¹⁷ Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կէտ 38 ք եւ 43 ա:

	ՄԻԱՎ-ով ապրող կանանց նկատմամբ խտրականության նվազման նպատակով ¹⁸ :	ապահովում: Թեմայի վերաբերյալ համապատասխան գիտելիքների ապահովում, զգայունության բարձրացում:		Պարտադիր վերապատրաստումների շրջանակում ՄԻԱՎ-ով ապրող կանանց նկատմամբ խտրականության կանխարգելման վերաբերյալ թեմաների թիվ:		Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	
13)	Բուժաշխատողի մասնագիտական էթիկայի կանոնների խախտման դեպքերը քննող էթիկայի հանձնաժողովի անդամների վերապատրաստումներ:	էթիկայի հանձնաժողովի անդամների գենդերազգայունությամբ բարձրացում, աշխատանքային հմտությունների բարելավում:	2026-2028 թթ. պարբերական	Թեմատիկ վերապատրաստումների թիվ՝ 3: Վերապատրաստված անդամների թիվ՝ 7-10:	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

¹⁸ Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կէտ 38 բ:

NN ը/Կ	Միջոցառումներ	Ակնկալվող արդյունք	Ժամկետ	Արդյունքային ցուցանիշներ	Պատասխա- նատու կատարող	Համակատարող	Ֆինանսա- վորման աղբյուր
1	2	3	4	5	6	7	8
	Գերակայություն 5. Գենդերային բռնության և խտրականության կանխարգելում ու հաղթահարում, ընտանեկան և կենցաղային բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանություն և աջակցություն:						
1)	«Կանանց նկատմամբ բռնության եւ ընտանեկան բռնության կանխարգելման եւ դրա դեմ պայքարի մասին» Եվրոպայի խորհրդի թիվ 210 կոնվենցիայի վավերացմանն ուղղված աշխատանքների իրականացում: ¹⁹	Կանանց նկատմամբ բռնության և ընտանեկան բռնության կանխարգելմանն ուղղված միջազգային չափորոշիչների ուսումնասիրության իրականացում և ներառում ՀՀ ներպետական օրենսդրության մեջ:	2026-2028թթ.	«Կանանց նկատմամբ բռնության եւ ընտանեկան բռնության կանխարգելման եւ դրա դեմ պայքարի մասին» Եվրոպայի խորհրդի թիվ 210 կոնվենցիային ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխանությամբ ն վերաբերյալ ուսումնասիրության առկայություն:	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	ՀՀ արդարադատության նախարարություն ՀՀ արտաքին գործերի նախարարություն	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
2)	«Իրականացնել «Կանանց նկատմամբ բռնության եւ ընտանեկան բռնության կանխարգելման եւ դրա դեմ պայքարի մասին» Եվրոպայի խորհրդի կոնվենցիայի վերաբերյալ հանրային իրազեկման արշավ՝ թիրախավորելով կոնվենցիայի վերաբերյալ առկա	Ստամբուլյան կոնվենցիայի վերաբերյալ հանրային իրազեկվածության բարձրացում:	2025-2028 թթ.	Յուրաքանչյուր տարի առնվազն 2 իրազեկման միջոցառում: Կանանց նկատմամբ բռնության եւ ընտանեկան բռնության կանխարգելման եւ դրա դեմ պայքարի մասին» Եվրոպայի խորհրդի	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ արդարադատության նախարարություն	ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

¹⁹ Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կետ 26 է:

	տարընկալումներն ապատեղեկատվությունը»:	ու		կոնվենցիայի վերաբերյալ առկա տարընկալումների և ապատեղեկատվության քանակը նվազել է:	ՀՀ արտաքին գործերի նախարարություն	Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	
3)	Ընտանեկան և կենցաղային բռնության դեպքերի կենտրոնացված հաշվառման էլեկտրոնային շտեմարանի անխափան գործունեության ապահովում և համապարփակ վիճակագրության վարում:	Շահագրգիռ մարմինների կողմից ընտանեկան և կենցաղային բռնության դեպքերին արձագանքելու արդյունավետության բարձրացում՝ ապահովելով անձնական տվյալների պաշտպանությունը:	2025-2028 թթ. պարբերական	Գործուն միասնական տեղեկատվական համակարգի առկայություն:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն	ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն ՀՀ դատախազություն (համաձայնությամբ) Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Պետական բյուջե
4)	Ա. Բռնություն գործադրած և պատիժ կրող անձանց հետ բռնության նվազեցման թիրախային ծրագրի մշակում: Բ. Ընտանեկան և կենցաղային բռնություն գործադրած անձանց համար ռեաբիլիտացման ծրագրի մշակում և անցկացում:	Ընտանեկան և կենցաղային բռնություն գործադրած անձանց ռեաբիլիտացման համակարգի կատարելագործում:	2026-2028թթ.	Ա. բռնություն գործադրած եւ պատիժ կրող անձանց հետ բռնության նվազեցման ծրագրի առկայություն՝ պրոբացիայի ծառայությունում եւ քրեակատարողական հիմնարկներում:	ՀՀ արդարադատության նախարարություն ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական	Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	ՀՀ պետական բյուջե Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

				Բ. Ընտանեկան և կենցաղային բռնություն գործադրած անձանց ռեաբիլիտացման ծրագրի առկայություն:		ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն	
5)	Ընտանեկան և կենցաղային բռնության բարդ դեպքերի օպերատիվ արձագանքման նպատակով աշխատանքային մասնագիտական խմբի ստեղծում և գործունեության ապահովում	Ընտանեկան և կենցաղային բռնության դեպքերին արդյունավետ արձագանքման համակարգի բարելավում:	2025 -2028թ.	Աշխատանքային խմբի առկայություն և շարունակական գործունեություն Իրականացված հանդիպումների թիվ	ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ դատախազություն (համաձայնությամբ) ՀՀ քննչական կոմիտե (համաձայնությամբ) Երեւանի քաղաքապետարան (համաձայնությամբ) Մարզպետի աշխատակազմ Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում
6)	Պետական և տարածքային կառավարման, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, բնակչության հետ անմիջական կապի մեջ	ա) Բարելավված մասնագիտական կարողություններ – պետական, տեղական	2025-2028թթ. պարբերական	Կարողությունների զարգացման միջոցառումների թիվ՝ 26:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարության ազգային ինստիտուտ		Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

գտնվող կառույցների մասնագետների, մասնավորապես սոցիալական աշխատողների և ոստիկանների կարողությունների զարգացման նպատակով ընտանեկան և կենցաղային բռնության դեպքերի կանխարգելման, ընտանեկան և կենցաղային բռնության ենթարկված անձանց ուղղորդման, պաշտպանության և աջակցության տրամադրման և հարակից այլ թեմաների շրջանակում շարունակական վերապատրաստումների իրականացում՝ հաստատված մոդուլների հիման վրա:	ինքնակառավարման մարմինների, սոցիալական աշխատողների և ոստիկանների հմտությունների և գիտելիքների բարձրացում՝ ընտանեկան և կենցաղային բռնության ենթարկված անձանց ուղղորդման, աջակցման, պաշտպանության և վերականգնման գործընթացներում: բ) ավելի արդյունավետ միջոցառումներին համագործակցություն – տարբեր կառույցների ներկայացուցիչների միջև գործակցության և տեղեկատվության փոխանակման բարելավում՝ աջակցությունը և պաշտպանությունը համակարգված և ամբողջական դարձնելու նպատակով:		Յուրաքանչյուր գերատեսչության շրջանակում վերապատրաստման ծրագրի եւ աջակցող նյութերի թիվ: Յուրաքանչյուր գերատեսչության շրջանակում վերապատրաստում անցած անձնակազմի մասնաբաժինը՝ 100%:	ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ արդարադատության նախարարություն ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն ՀՀ քննչական կոմիտե (համաձայնությամբ) ՀՀ դատախազություն (համաձայնությամբ) Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	
--	--	--	---	---	---	--

		գ) ընտանեկան և կենցաղային բռնության դեպքերին զոհակենտրոն մոտեցման ապահովում:					
7)	ԱՀԿ ուղեցույցների հիման վրա վերապատրաստման դասընթացների եւ ուսումնական ձեռնարկի մշակում՝ առողջապահական ծառայություններ մատուցողների համար, որը կօգտագործվի վերջիններիս պարտադիր վերապատրաստումների ընթացքում:	Առողջապահական համակարգի զգայունության բարձրացում:	2025-2028 թթ. պարբերական	Վերապատրաստման դասընթացների թիվ: Ուսումնական ձեռնարկի առկայություն:	ՀՀ առողջապահության նախարարություն		Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
8)	Ուսուցիչների վերապատրաստումների ծրագրում և չափորոշում գենդերային բաղադրիչի շրջանակում վերապատրաստումների իրականացում՝ այդ թվում նաև ընտանեկան և կենցաղային բռնության, գենդերային բռնության կանխարգելման թեմաների ներառմամբ:	Ուսուցիչների (ներառյալ՝ հանրակրթության շրջանում ընտանեկան և կենցաղային բռնության, գենդերային բռնության կանխարգելման թեմաների վերաբերյալ իրազեկում	2025-2028 թթ. պարբերական	Նշված թեմայով վերապատրաստումների թիվ: Նշված թեմայով իրազեկված ուսուցիչների թիվ: Վերապատրաստված ուսուցիչների մասնաբաժին:	ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարություն		Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում

9)	Հանրակրթական դպրոցներում աշակերտների շրջանում ընտանեկան և կենցաղային բռնության թեմաներով իրազեկման արշավների իրականացում:	Աշակերտների շրջանում ընտանեկան և կենցաղային բռնության թեմայի վերաբերյալ իրազեկվածության բարձրացում:	2025-2028թթ. պարբերական	«Դասը վարում է քննիչը», «Դասը վարում է ոստիկանը» կրթական ծրագրերի շրջանակներում հանդիպումների թիվ, տարեկան առնվազն՝ 20 հանդիպում:	ՀՀ ՆԳՆ ոստիկանություն ՀՀ քննչական կոմիտե (համաձայնությամբ)	ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարություն	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում
10)	Քննիչների, դատավորների եւ դատախազների համար ընտանեկան և կենցաղային բռնության վերաբերյալ պարտադիր, համալիր, շարունակական եւ զարգացող վերապատրաստումների իրականացում:	Ընտանեկան և կենցաղային բռնության խնդրի նկատմամբ քննիչների, դատավորների եւ դատախազների զգայունության բարձրացում:	2025-2028թթ. պարբերական	Ընտանեկան և կենցաղային բռնության վերաբերյալ վերապատրաստումների թիվ: Վերապատրաստված մասնակիցների թիվ:	ՀՀ արդարադատության նախարարություն	ՀՀ քննչական կոմիտե (համաձայնությամբ) ՀՀ դատախազություն (համաձայնությամբ) ՀՀ արդարադատության ակադեմիա (համաձայնությամբ) Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում
11)	Քրեակատարողական եւ պրոբացիայի ծառայողների կարողությունների զարգացում՝ ընտանեկան և կենցաղային բռնության վերաբերյալ եւ ընտանեկան և կենցաղային բռնության թեմաների	Ընտանեկան և կենցաղային բռնության խնդրի նկատմամբ քրեակատարողական	2025-2028 թթ. պարբերական	Վերապատրաստման ծրագրում ընտանեկան և կենցաղային բռնության վերաբերյալ	ՀՀ արդարադատության նախարարություն		Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

	ներառում նրանց վերապատրաստման ծրագրերում:	եւ պրոբացիայի ծառայողների զգայունության բարձրացում:		վերապատրաստում անցած մասնակիցների թիվ:			
12)	Պտղի սեռով պայմանավորված հղիության արհեստական ընդհատումների ռիսկերի ու բացասական հետեւանքների եւ ընտանեկան և կենցաղային բռնության խնդրի կանխարգելման նպատակով հանրային իրազեկման/ միջոցառումների կազմակերպում, մասնավորապես՝ թիրախավորելով տեղահանված բնակչության եւ սահմանամերձ բնակավայրերում ապրող կանանց եւ աղջիկներին, ինչպես նաև ազգային և էթնիկ փոքրամասնությունների կանանց: ²⁰	Պտղի սեռով պայմանավորված հղիության արհեստական ընդհատումների եւ ընտանեկան և կենցաղային բռնության խնդիրների հանրայնացում:	2026-2028թթ. պարբերական	Իրականացրած ծրագրերի թիվ՝ 4, յուրաքանչյուր տարում մեկ իրազեկման ծրագիր:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն	ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
13)	911 ծառայությունը սպասարկող անձնակազմի վերապատրաստում՝ ընտանեկան և կենցաղային բռնության թեմայի վերաբերյալ:	Առաջնային արձագանքման բարելավում:	2025-2028 թթ. պարբերական	Ընտանեկան և կենցաղային բռնության թեմայի վերաբերյալ վերապատրաստված անձնակազմի թիվ՝ 125: Ընտանեկան և կենցաղային բռնության թեմայի վերաբերյալ վերապատրաստումների	ՀՀ ներքին գործերին նախարարություն:		Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

²⁰ Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915, կէտ 26 գ:

				թիվ՝ 5, տարեկան առնվազն 1:			
14)	Կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաների ցերեկային խնամքի ծառայություններում աշխատող սոցիալական աշխատողների եւ հոգեբանների ընտանեկան և կենցաղային բռնության, գենդերային բռնության թեմաների վերաբերյալ վերապատրաստման կազմակերպում:	Երեխաների խնամքի կենտրոնների անձնակազմի գենդերազգայունության բարձրացում:	2026-2028թթ. պարբերական	Ընտանեկան և կենցաղային բռնության, գենդերային բռնության թեմաների վերաբերյալ թիվ՝ 15, տարեկան 1: Ընտանեկան և կենցաղային բռնության, գենդերային բռնության թեմաների վերապատրաստված անձնակազմի թիվ՝ տարեկան 30 մասնակից:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն	Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
15)	Մեդիա ներկայացուցիչների շրջանում ընտանեկան և կենցաղային բռնության, գենդերային բռնության եւ խտրականության թեմաների վերաբերյալ վերապատրաստումների եւ քննարկումների շարունակական կազմակերպում: ²¹	Կազմակերպված վերապատրաստումների եւ քննարկումների արդյունքում՝ մեդիա ներկայացուցիչների շրջանում գենդերազգայուն եւ գենդեր-արձագանքող մոտեցման ամրապնդում:	2026 - 2028 թթ.	Ընտանեկան և կենցաղային բռնության, կանանց եւ աղջիկների նկատմամբ բռնության, գենդերային բռնության եւ խտրականության թեմաների վերապատրաստումների եւ քննարկումների թիվ՝ տարեկան 1:	ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն	Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Միջազգային կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

²¹ Տե՛ս նաեւ CEDAW/C/SR.1913 եւ CEDAW/C/SR.1915:

				Ընտանեկան և կենցաղային բռնության, կանանց եւ աղջիկների նկատմամբ բռնության, գենդերային բռնության եւ խտրականության թեմաների վերապատրաստումների եւ քննարկումների մասնակիցների թիվ՝ տարեկան 30:			
--	--	--	--	--	--	--	--

NN ը/կ	Միջոցառումներ	Ակնկալվող արդյունք	Ժամկետ	Արդյունքային ցուցանիշներ	Պատասխանատու կատարող	Համակատարող	Ֆինանսավորման աղբյուր
1	2	3	4	5	6	7	8
	Գերակայություն 6. Կլիմայի փոփոխության նկատմամբ գենդերազգայուն և գենդերարձագանքող մոտեցումների ձևավորում, ներառական սկզբունքների ապահովում և իրազեկվածության բարձրացում						
1)	Կլիմայի փոփոխության հետևանքով առաջացած գենդերային խնդիրների թեմատիկ ուսումնասիրությունների իրականացում դրա ազդեցությունը առավելապես կրող ոլորտներում,	Կլիմայի փոփոխության ազդեցության վերաբերյալ ելակետային, գենդեր-տարանջատված տվյալների առկայություն եւ	2025 թ.	Թեմատիկ ուսումնասիրությունների թիվ: Գենդեր-տարանջատված տվյալների եւ	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման և	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

	կլիմայի փոփոխությանն առնչվող գենդերային ցուցանիշների սահմանում, դրանց հավաքագրման մեթոդաբանության մշակում և տվյալների ամփոփում:	կիրառելիություն՝ հասարակության եւ ոլորտային քաղաքականություններ մշակելու համար: Կլիմայի փոփոխությանն առնչվող գենդերային ցուցանիշների ինտեգրում՝ վարչական տվյալների ռեգիստրներում կամ համապատասխան վիճակագրական հրապարակումներում:		վիճակագրության առկայություն: Տվյալների վարչական ռեգիստրներում կուտակվող գենդեր-տարանջատված ցուցանիշների թիվ: Վիճակագրական հրապարակումներում կլիմայի փոփոխությանն առնչվող գենդեր-տարանջատված հրապարակվող վիճակագրական ցուցանիշների թիվ:		ենթակառուցվածքների նախարարություն ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ) Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ) Տեղեկան ինքնակառավարման մարմիններ ՀՀ վիճակագրական կոմիտե (համաձայնությամբ)	
2)	Կլիմայի փոփոխությանն առնչվող գենդերային ցուցանիշների սահմանում, դրանց հավաքագրման մեթոդաբանության մշակում և տվյալների ամփոփում:	Կլիմայի փոփոխությանն առնչվող գենդերային ցուցանիշների ինտեգրում՝ վարչական տվյալների ռեգիստրներում կամ համապատասխան	2025-2026 թթ.	Տվյալների վարչական ռեգիստրներում կուտակվող գենդեր-տարանջատված ցուցանիշների թիվ:	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	Մարզպետի աշխատակազմ Հասարակական կազմակերպություններ	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

		վիճակագրական հրապարակումներում:		Վիճակագրական հրապարակումներում կլիմայի փոփոխությանն առնչվող գենդեր- տարանջատված հրապարակվող վիճակագրական ցուցանիշների թիվ:		Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ) ՀՀ Վիճակագրական կոմիտե (համաձայն վիճակագրական ծրագրերի)	
3)	Կլիմայի փոփոխության, այդ թվում՝ գենդերային և սոցիալական ազդեցության վերաբերյալ թեմատիկ (այդ թվում՝ ըստ տնտեսության ոլորտների) դասընթացների նյութերի պատրաստում և ներառում հանրային ծառայողների վերապատրաստման ծրագրերում:	Կլիմայի փոփոխության հետեւանքով գենդերային խնդիրներին արձագանքելու հանրային ծառայողների կարողությունների բարելավում:	2025-2028թթ. պարբերաբար	Կարողությունների զարգացման եւ վերապատրաստման ծրագրերի առկայություն: Թեմատիկ նյութերի թիվ: Վերապատրաստումների ն եւ դասընթացներին մասնակցած հանրային ծառայողների թիվ:	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	ՀՀ Վարչապետի աշխատակազմի քաղաքացիական ծառայության գրասենյակ ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն, ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն ՏԻՄ մարմիններ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

						Կրթական վերապատրաստման հաստատություններ (համաձայնությամբ)	
4)	Էներգախնայողության եւ այլընտրանքային էներգիայի ոլորտներում մասնագիտական (այդ թվում՝ վերապատրաստման) ծրագրերին եւ աշխատանքներում կանանց մասնակցության խրախուսում և ընդգրկում	Էներգախնայողության և այլընտրանքային էներգիայի ոլորտներում գենդերային խզվածքի մեղմում:	2025-2028 թթ.	Էներգախնայողության և այլընտրանքային էներգիայի ոլորտներում կանանց եւ աղջիկների ղեկավարմամբ/առաջնոր- դությամբ, մասնակցությամբ իրականացվող ծրագրերի թիվ: Նշված ոլորտներում մասնագիտական կրթություն ստացող/ստացած աղջիկների/կանանց թիվ/տեսակարար կշիռ: Նշված ոլորտում աշխատանքային և տնտեսական գործունեություն ծավալող կանանց հարաբերակցության տոկոս:	ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն ՀՀ բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	Լրացուցիչ ֆին. չի պահանջվում

5)	Կլիմայի փոփոխությանն առնչվող ոլորտներում, մեղմման և հարմարվողականության ծրագրերում միջգերատեսչական հանձնաժողովներում, մարզային և համայնքային մակարդակներում կանանց մասնակցության խրախուսում, ինչպես նաև կլիմայի փոփոխության գենդերային և սոցիալական առանձնահատկությունների վերաբերյալ սոցիալական գովազդների մշակում և հանրայնացում:	Ոլորտային քաղաքականության մշակման և ծրագրերի իրականացման գործընթացում գենդերազգայնության բարձրացում: Որոշումների ընդունման գործընթացներում գենդերազգայուն և գենդեր-պատասխանատու որոշումների ընդունում և քանակի ավելացում:	2025-2028թթ. պարբերաբար	Մշակված և հրապարակված սոցիալական գովազդների թիվ՝ տարեկան առնվազն 1 և իրազեկման միջոցառումների թիվ՝ տարեկան առնվազն 1: Որոշումների կայացման գործընթացին մասնակից կանանց թիվ/տեսակարար կշիռ Կլիմայի փոփոխությանն առնչվող ոլորտներում գենդերազգայուն և գենդեր-պատասխանատու որոշումների թիվ:	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ) ՀՌԱՀ Հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
6)	Հանրային առողջության վրա կլիմայի փոփոխության բացասական ազդեցության և գենդերային առանձնահատկությունների վերաբերյալ հանրային իրազեկման միջոցառումների կազմակերպում:	Հանրության շրջանում հանրային առողջության գենդերային խնդիրների իրազեկվածության մակարդակի բարձրացում:	2025-2028 թթ.	Յուրաքանչյուր տարի իրականացված միջոցառումների թիվ՝ առնվազն 3 մեդիա հաղորդում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

						Հասարակական կազմակերպու- թյուններ (համաձայնությամբ) Միջազգային գործընկերներ (համաձայնությամբ)	
--	--	--	--	--	--	---	--

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ